

Ple del Parlament

Dossier per a la sessió núm. 24

Convocada per al dia 16 de gener de 2014, a les 11.00 h

Ordre del dia

Proposta per a presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de Llei orgànica de delegació a la Generalitat de Catalunya de la competència per a autoritzar, convocar i celebrar un referèndum sobre el futur polític de Catalunya. Tram. 270-00009/10. Grup Parlamentari de Convergència i Unió, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa i Grup Mixt. Proposta de tramitació en lectura única i debat i votació del text presentat (BOPC 221, 7).

PROPOSTA DE TRAMITACIÓ EN
LECTURA ÚNICA I DEBAT I VOTACIÓ

- **Proposta per a presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la Proposició de llei orgànica de delegació a la Generalitat de Catalunya de la competència per a autoritzar, convocar i celebrar un referèndum sobre el futur polític de Catalunya**

Tram. 270-00009/10

Text que se sotmet a votació

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I. El poble de Catalunya, al llarg de la seva història, ha manifestat la voluntat d'autogovernar-se, amb l'objectiu de potenciar el progrés, el benestar i la igualtat d'oportunitats dels ciutadans i de reforçar la cultura pròpia i la identitat col·lectiva.

Aquesta voluntat s'ha expressat en l'actual període democràtic d'acord amb el marc constitucional i estatutari, que ha permès la recuperació de les institucions d'autogovern i d'un important espai d'autonomia política i administrativa.

Els darrers anys la majoria de forces polítiques i socials catalanes ha impulsat mesures de transformació profunda del marc polític i jurídic de Catalunya, la més important de les quals va ésser la reforma de l'Estatut impulsada pel Parlament l'any 2005. Però aquest procés no va reeixir a causa de les dificultats posades des d'institucions estatals i, molt especialment, a causa de la Sentència 31/2010 del Tribunal Constitucional, que va barrar el pas a l'evolució del marc polític i jurídic de Catalunya en els termes que estableix l'Estatut del 2006, aprovat per les Corts Generals i referendat pel poble de Catalunya.

Les manifestacions massives del 10 de juliol de 2010, de l'11 de setembre de 2012 i de l'11 de setembre de 2013 van ésser una expressió clara del rebuig de Catalunya al menysteniment de les decisions de les seves institucions i dels seus ciutadans i van obrir una nova dimensió de les aspiracions nacionals.

El 27 de setembre de 2012 el Parlament de Catalunya, mitjançant la Resolució 742/IX, constatà la necessitat que el poble de Catalunya pogués determinar lliurement i democràticament el seu futur col·lectiu per mitjà d'una consulta. Les darreres eleccions al Parlament de Catalunya, celebrades el 25 de novembre de 2012, van confirmar aquesta voluntat de manera clara i inequívoca mitjançant la configuració d'una majoria parlamentària favorable a l'exercici del dret a decidir, que incloïa en els seus programes electorals, com a objectiu prioritari, la convocatòria de la consulta.

Així mateix, el 13 de març de 2013 es va aprovar la Resolució 17/X del Parlament de Catalunya, sobre la iniciació d'un diàleg amb el Govern de l'Estat per a fer possible la celebració d'una consulta sobre el futur de Catalunya.

II. La Constitució i l'Estatut consagren el principi democràtic com un dels valors essencials del marc polític i jurídic. Aquest principi democràtic s'articula essencialment mitjançant la democràcia representativa, però també mitjançant la participació política directa dels ciutadans en els afers públics, d'acord amb els articles 23.1 de la Constitució espanyola i 29.1 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. Aquesta participació directa té com a instrument bàsic el referèndum, que permet demanar als ciutadans llur opinió sobre decisions polítiques de transcendència especial, per mitjà de l'exercici del dret de vot i d'un procés i unes garanties de naturalesa electoral.

Els darrers anys s'ha configurat a Catalunya una voluntat clara i inequívoca dels ciutadans, les forces polítiques majoritàries i les institucions de la Generalitat de celebrar una consulta sobre el futur polític de Catalunya.

La convocatòria d'una consulta s'ha de considerar un escenari normal i plenament homologable als països amb tradició i naturalesa democràtiques, com és el cas del Canadà o la Gran Bretanya, que, davant de demandes formulades per una comunitat nacional vinculada a un territori clarament delimitat políticament i administrativament (el Quebec i Escòcia, respectivament), consideren que la millor forma d'expressió d'aquesta voluntat col·lectiva és una consulta referendària. El Consell d'Europa també considera el referèndum com el mecanisme més idoni i democràtic per a conèixer la voluntat dels ciutadans en qüestions d'aquesta naturalesa.

Cal recordar, en aquest sentit, la condició de nacionalitat de Catalunya en virtut de l'article 2 de la Constitució i de l'article 1 de l'Estatut, de nació en virtut del preàmbul de l'Estatut i de poble segons el preàmbul de la Constitució.

Finalment, també cal tenir present que l'article 2.4 de l'Estatut estableix que «els poders de la Generalitat emanen del poble de Catalunya».

III. La convocatòria i celebració d'un referèndum sobre el futur polític de Catalunya pot tenir encaix en la Constitució, en la mesura que aquesta no exclou la possibilitat d'un referèndum consultiu en l'àmbit d'una comunitat autònoma ni estableix límits quant al seu contingut.

L'expressió del dret a decidir per mitjà d'un referèndum consultiu no es pot considerar tampoc, en si mateixa, incompatible amb el marc constitucional i legal. La naturalesa consultiva del referèndum ha de permetre d'aplicar-lo en el cas concret del dret a de-

cidir, entenent que és la fórmula més idònia per a iniciar un procés democràtic i no pas per a definir en si mateix una realitat jurídica que dependrà de la negociació política posterior i de l'aplicació dels resultats del referèndum d'acord amb el principi de legalitat i sense excloure, naturalment, els processos de reforma constitucional.

IV. L'article 149.1.32 de la Constitució reserva a l'Estat l'autorització de la convocatòria de consultes populars per via de referèndum. Així ho estableix també la Llei orgànica 2/1980, del 18 de gener, sobre la regulació de les diferents modalitats de referèndum, que desplega el dit article.

Tanmateix, l'article 150.2 de la Constitució permet a l'Estat de transferir o delegar a les comunitats autònomes, per mitjà d'una llei orgànica, facultats corresponents a una matèria de titularitat estatal que per llur naturalesa siguin susceptibles de transferència o delegació.

L'autorització de la convocatòria de referèndums es configura tècnicament com una competència estatal, d'acord amb l'article 149.1.32 de la Constitució, i, per tant, com una facultat transferible o delegable prenent com a base l'article 150.2 de la Constitució. A més, tractant-se d'un referèndum consultiu i d'àmbit territorial autònom, no ens trobem amb un cas en què la naturalesa de la matèria faci inaplicable l'article 150.2 de la Constitució. Aquesta conclusió es reforça amb el marge d'apreciació política que permet aquest precepte i pot dependre també de la forma, l'abast i les condicions en què s'articuli la cessió de l'exercici de la competència estatal.

La llei orgànica compleix també en aquest cas l'exigència de rang normatiu que ha establert la jurisprudència constitucional en matèria de referèndums, rang que permet de reconèixer un referèndum consultiu d'àmbit autònom.

Les facultats estatals en matèria de referèndums, que resulten de la connexió entre els articles 23, 81, 92.3 i 149.1.32 de la Constitució, als quals fa referència el fonament jurídic 69 de la Sentència 31/2010 del Tribunal Constitucional, permeten al legislador orgànic estatal, com ja s'ha dit, d'establir i regular modalitats referendàries altres que les establertes per la Constitució, entre les quals una d'àmbit autònom.

V. L'experiència d'altres països democràtics en els quals s'han plantejat o es plantegen processos similars al català posa en relleu la complexitat que aquests presenten, sobretot pel que fa a les exigències del principi democràtic i de legalitat.

El principi democràtic, en el qual es fonamenta el sistema polític de l'Estat, ha de permetre que es pugui expressar la voluntat del poble de Catalunya en un moment en què socialment i institucionalment es produeix una demanda majoritària i inequívoca en

aquest sentit, demanda que té com a subjecte polític de referència un poble que té la condició innegable de comunitat nacional. Aquesta voluntat sobre el futur polític col·lectiu s'ha de poder expressar per a constatar-ne el veritable abast i això s'ha de poder fer amb un referèndum que plantegi de manera clara i precisa aquesta qüestió.

Tot això amb el benentès que un resultat favorable al referèndum ha de tenir com a conseqüència, per exigència del mateix principi democràtic, que la voluntat expressada a les urnes obligui a un determinat capteniment polític de l'Estat i de la Generalitat, a saber, el de negociar de manera lleial i sense dilacions el procés a seguir per a convertir en realitat jurídica aquella voluntat.

Per aquesta raó, aquesta llei opta per la fórmula de la delegació *ad casum*, per tal de facilitar l'aplicació de l'article 150.2 de la Constitució i establir alhora un marc necessari de coordinació i col·laboració entre l'Estat i la Generalitat que permeti d'assumir un compromís d'actuació en funció del resultat del referèndum.

VI. La iniciativa que impulsa aquesta llei parteix de la constatació que la situació política i social a Catalunya ha experimentat aquests darrers temps, especialment després de la sentència que va recaure sobre l'Estatut, canvis substancials amb relació a la transformació del marc polític o jurídic vigent.

Aquesta demanda tan evident ha de poder tenir una via jurídica d'expressió en un Estat que assumeix la democràcia com un dels seus valors essencials i és membre de la Unió Europea, que té també com a valor fundacional el principi democràtic.

El Parlament de Catalunya ha expressat en diverses ocasions la voluntat que el dret a decidir es pugui fer efectiu per mitjà d'una consulta als ciutadans de Catalunya sobre el seu futur polític col·lectiu. També el president i el Govern de la Generalitat s'han pronunciat de manera clara en aquest sentit i han demanat a l'Estat que adopti les mesures necessàries perquè aquesta consulta sigui jurídicament possible.

Atès que fins ara no hi ha hagut cap resposta política a aquesta demanda, la present iniciativa, que s'exerceix basant-se en l'article 87.2 de la Constitució i l'article 61.b de l'Estatut, té l'objectiu de permetre de fer la consulta per mitjà d'un referèndum, com a forma més idònia de consulta per a aquest cas, i d'un procediment que ha de permetre de fer-la d'acord amb els paràmetres que els processos comparats més semblants al de Catalunya estan consolidant com a praxi adequada i assumida en l'àmbit internacional.

Amb aquesta iniciativa, el Parlament de Catalunya vol impulsar l'aplicació d'una via constitucional i legítima per a poder fer el referèndum que demana la gran majoria de ciutadans de Catalunya i ho fa de

la manera que entén més adequada i ponderant tots els interessos que es veuen afectats per un procés d'aquesta naturalesa.

ARTICLE ÚNIC. DELEGACIÓ A LA GENERALITAT DE CATALUNYA DE LA COMPETÈNCIA PER A AUTORITZAR, CONVOCAR I CELEBRAR UN REFERÈNDUM SOBRE EL FUTUR POLÍTIC DE CATALUNYA

1. Es delega a la Generalitat de Catalunya la competència per a autoritzar, convocar i celebrar un referèndum consultiu perquè els catalans es pronunciïn sobre el futur polític col·lectiu de Catalunya, en els termes que s'acordin amb el Govern de l'Estat i amb les condicions que estableixen els apartats 2, 3 i 4.

2. El referèndum s'ha de convocar i celebrar abans que no finalitzi l'any 2014, i no pot coincidir amb períodes electorals ni amb una data d'alt contingut simbolicopolític.

3. La convocatòria del referèndum l'ha de fer el Govern de la Generalitat.

4. El procediment per a fer el referèndum i les seves garanties són els que determinen la legislació dels processos referendaris i electorals i, si escau, el decret del Govern de la Generalitat que convoqui el referèndum.

Sol·licitud de tramitació en lectura única davant el Ple

Sol·licitud: Grup Parlamentari de Convergència i Unió, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, Grup Mixt (reg. 50295).

D'acord amb l'article 154.2 del Reglament, s'admet a tràmit la sol·licitud i es fa avinent que és en condicions d'ésser inclosa en l'ordre del dia d'una propera sessió.

Acord: Mesa del Parlament, 17.12.2013.
